

Nr 112.

Av herr **Kinmanson**, om uppförande å övergångsstat i lönegrad B 16 av vissa befattningshavare i statens tjänst.

I bilagor till 1924 års statsverksproposition, utgifterna: För flera huvudtitlar gemensamma frågor m. m., omnämner statsrådet och chefen för finansdepartementet, att allmänna civilförvaltningens lönenämnd den 9 november 1923 avgivit utlåtande angående uppflyttning i lönegrad av vissa tjänster, som tillhört förutvarande andra normalgraden m. m. Ifrågavarande utredning, som verkställdes i anledning av ett av Kungl. Maj:t den 30 september 1921 åt lönenämnden lämnat uppdrag, hade remitterats till skilda myndigheter, och torde departementschefen framdeles få tillfälle att återkomma till frågan. Huruvida förslag i ämnet hunne utarbetas till innevarande års riksdag, syntes emellertid ovisst, men, fortsätter statsrådet, »lärer i varje fall den uppflyttning i lönegrad, som för vissa tjänsters del torde ifrågakomma, ej böra träda i tillämpning förrän från och med ingången av juli månad 1925».

Då departementschefens berörda uttalande icke kan tolkas annorlunda än att det avser ett ytterligare uppskov till den 1 juli 1925 med genomförandet av verklig lönereglering för de förutvarande andragsbegräddningarna utöver den tid av de två och ett halvt år, som redan vid början av budgetåret 1924—1925 kommer att hava förflutit efter nu gällande lönereglerings ikraftträdande den 1 januari 1922, har jag ansett riktigt, att innevarande års riksdag sättes i tillfälle att upptaga till behandling denna icke blott för de enskilda befattningshavarna utan jämväl för staten själv betydelsefulla särskilda löneregleringsfråga, som det här gäller, och att söka i någon form i möjligaste mån vidtaga rättelse i det beslut, som i ifrågavarande hänseende av 1921 års riksdag fattades.

Vid frågans behandling inom riksdagen erkändes från flera håll såsom obestriddigt, att innehavarna av ditillsvarande andragsbegräddningarna genom riksdagens antagande av dåvarande löneregleringskommitténs förslag i berörda hänseende i allmänhet blevo satta i en missgynnad ställning i förhållande till övriga befattningshavare, som samtidigt fingo sina löner ordnade. Allmänt torde man ock hava förutsett, att en skyndsam utredning i ämnet, vartill löneregleringskommittén före framläggandet av sitt förslag

saknat erforderlig tid, skulle inom en snar framtid medföra återupptagande av frågan om ifrågasvarande tjänstemäns ställning i det nya lönesystemet.

Jag anser nödigt att här rekapitulera frågans förhistoria.

1902 års löne-
reglerings-
kommitté.

I sitt den 3 november 1920 avgivna betänkande, innefattande »utredning och förslag beträffande ny definitiv lönereglering för befattningshavare vid statsdepartement och centrala ämbetsverk», yttrade 1902 års löneregleringskommitté beträffande de dittillsvarande andragsgradsbefattningarnas placering i det nya lönesystemet bland annat följande:

»Den 15:e lönegraden inom kommunikationsverken innefattar befattningar sådana som förste aktuarie och sekreterare vid postverket, sekreterare vid telegrafverket, förste aktuarie, förste revisor, kamrerare och sekreterare vid statens järnvägar. Till denna grad, som sålunda synes motsvara den hittillsvarande s. k. sekreterargraden (andra normalgraden) inom centralförvaltningen i övrigt, anser kommittén böra hänföras flertalet av nuvarande tjänster, som äro reglerade efter andra normalgraden. Vissa av dessa sistnämnda befattningar har kommittén emellertid funnit böra föras till högre grader, och återkommer kommittén här nedan till dessa.»

»Under den 16:e lönegraden har kommittén ansett böra upptagas en del befattningar, vilka enligt nu gällande löneregleringar hänförs till den andra normalgraden.

I fråga om sekreterarebefattningarna vid kommunikationsverken innebär den nyligen beslutade löneregleringen en tudelning av den förutvarande sekreterargraden, varvid den lägre sekreterargraden hänförs till 15:e lönegraden och den nya, högre sekreterargraden till 17:e lönegraden. Sistnämnda grad skulle, på sätt kommunikationsverkens lönekommitté (sid. 198 i dess betänkande) gjort gällande, såsom regel förbehållas befattningar, för vilka krävdes högre examen på det juridiskt-administrativa området eller därmed jämförlig kompetens och vilkas innehavare tillika inom verkens styrelser intogo ställning såsom byråchefers närmaste män och ställföreträdare.

Det har med hänsyn härtill inom löneregleringskommittén ifrågasatts, huruvida icke jämväl sådana sekreterarebefattningar inom den övriga centrala administrationen — exempelvis förste kanslisekreterartjänsterna inom statsdepartementen — vilka till sin allmänna ställning synts vara fullt jämförliga med sistberörda sekreterarebefattningar inom kommunikationsverken, borde hänföras till den 17:e lönegraden.

Vad nu särskilt förste kanslisekreterarebefattningarna angår, hyser kommittén visserligen den uppfattningen, att med dessa befattningshavares med tiden alltmer utnyttjade självständiga föredragningskyldighet och med de i många fall långt gående anspråk, som måste ställas å dem — i vilket hänseende särskilt må erinras om det vissa av dessa tjänstemän tillkommande

arbetet med avfattande av propositioner till riksdagen — förste kanslisekreterarne med fog böra upptagas i en högre lönegrad än den vanliga sekreterargraden, d. v. s. den 15:e lönegraden. Att placera dessa tjänster i den 17:e lönegraden har kommittén dock icke ansett sig böra föreslå, utan hava de hänförs till den 16:e graden.

I sistnämnda lönegrad anser kommittén vidare böra upptagas förste byråingenjörerna i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Dessa äro för närvarande i avlöningshänseende likställda med andra normalgradens tjänstemän, men utföra inom verket sådana arbeten av teknisk art, att ett hänförande till 16:e lönegraden torde väl kunna försvaras.

Med sistnämnda befattningshavare torde vidare böra jämnställas intendenterna inom byggnadsstyrelsen, vilka likaledes för närvarande åtnjuta avlöning efter andra normalgraden. För dessa tjänsters behöriga rekrytering torde deras placering på sätt nu föreslås vara väl motiverat.

Vidare har kommittén ansett med fog böra till 16:e lönegraden hänföras jämväl intendenterna vid nationalmuseum och antikvarierna vid vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien med avseende å de krav, som böra ställas på dessa befattningshavare såsom föreståndare för avdelningar inom respektive institutioner.

Förutom de av kommittén nu särskilt nämnda tjänsterna torde måhända kunna påvisas en eller annan befattning inom de centrala verken, tillhörande andra normalgraden, beträffande vilken befattning det kunde ifrågasättas att likställa densamma med de tjänster, som nu av kommittén hänförs till 16:e lönegraden. För utrönande av befogenheten av en dylik uppflyttning skulle emellertid erfordras en vida mera ingående jämförande undersökning av de särskilda tjänstemännens arbetsuppgifter samt de kvalifikationer och krav i övrigt, som måste ställas på tjänsternas innehavare, än vad kommittén nu varit i tillfälle att företaga. Det torde fördenskull få bero på ytterligare utredning, huruvida några tjänster utöver de av kommittén nu föreslagna skola hänföras till 16:e lönegraden.»

Till löneregleringskommitténs betänkande var i berörda fråga fogad följande särskilda mening av kommitténs ledamot dåvarande statssekreteraren, numera statsrådet C. Malmroth:

»Före ikraftträdandet av den för kommunikationsverken nu gällande löneregleringen åtnjöt befattningshavare i sekreteraregraden följande avlöning, nämligen

Särskild mening av ledamoten av löneregleringskommittén, C. Malmroth

	Begynnelselön kronor	Slutlön kronor
vid generalpoststyrelsen	6,950	7,950
» telegrafstyrelsen	6,450	7,950
» järnvägsstyrelsen	6,720	7,980

Motsvarande befattningshavare i de enligt statskontorstypen reglerade ämbetsverken (tjänstemän i 2:a normalgraden) åtnjuta för närvarande, tillfällig löneförbättring inräknad, en begynnelselön av 6,800 kronor och en slutlön av 7,800 kronor. Avlöningen utgår således med i huvudsak enahanda belopp som tidigare åt sekreterare vid kommunikationsverkens styrelser. Då emellertid den dagliga arbetstiden å tjänsterummet för ifrågasvarande befattningshavare utgör endast 6 timmar, medan den vid kommunikationsverken är bestämd till 7 timmar och avlöningen ansetts böra stå i ett visst förhållande till arbetstidens längd — en uppfattning, vilken jämväl kommit till uttryck i statsrådets och chefens för finansdepartementet yttrande till statsrådsprotokollet den 31 december 1919 — hava alltså befattningshavare i 2:a normalgraden i de enligt statskontorstypen reglerade ämbetsverken varit i avlöningshänseende ställda på ett högre plan än motsvarande befattningshavare vid kommunikationsverkens styrelser.

Vid den från och med den 1 juli 1920 genomförda löneregleringen för kommunikationsverken hava befattningshavare i sekreterargraden i allmänhet hänförs till 15:e lönegraden. Vid vissa av dessa verk har dock en avvikelse härutinnan ägt rum i så måtto, att en tudelning skett av den förutvarande sekreterargraden, varvid den lägre sekreterargraden hänförs till 15:e lönegraden och den högre sekreterargraden till 17:e lönegraden. Sistnämnda grad är, enligt vad kommunikationsverkens lönekommitté framhållit, avsedd att i regel förbehållas befattningar, för vilka kräves högre examen på det juridiskt-administrativa området eller därmed jämförlik kompetens och vilkas innehavare tillika inom verkens styrelser intaga ställning såsom byråchefs närmaste män och ställföreträdare.

Uti sitt nu föreliggande förslag har kommittén — utan beaktande av den i avlöningshänseende högre ställning befattningshavare av 2:a normalgraden i de enligt statskontorstypen reglerade ämbetsverken hittills intagit i förhållande till motsvarande befattningshavare vid kommunikationsverkens styrelser — funnit sig böra hänföra det stora flertalet tjänstemän av 2:a normalgraden till 15:e lönegraden. Genom en dylik placering hava ifrågasvarande befattningshavare icke erhållit någon som helst kompensation för den dagliga arbetstidens utsträckning från 6 timmar till 7 timmar. Kommitténs förslag innebär därför i realiteten, att befattningshavare av 2:a normalgraden nedflyttas på ett lägre löneplan än de tidigare intagit. En sådan åtgärd finner jag så mycket mindre befogad, som av en hel del av dessa tjänstemän kräves just den särskilda kompetens, som man ansett sig böra uppställa å de sekreterare vid kommunikationsverken, som hänförs till 17:e lönegraden. Att kommitténs förslag i förevarande hänseende icke skipar full rättvisa framgår också därav, att befattningshavare av 2:a normalgraden erhåller en procentuellt sett avsevärt mindre löneförbättring än befattningshavare av 1:a och 3:e normalgraderna.

Av huvudsakligen nu anförda grunder har jag inom kommittén yrkat,

att man vid behandlingen av frågan om de nuvarande 2:a-gradsbefattningarnas placering på avlöningsskalan borde utgå från 16:e lönegraden såsom den normala och därefter undersöka, *dels* vilka befattningar voro av den natur, att de i enlighet med vad som gäller beträffande förste sekreterare vid kommunikationsverkens styrelser borde placeras i 17:e lönegraden, *dels ock* huruvida tilläventyrs någon eller några befattningar vore av beskaffenhet att böra hänföras till 15:e lönegraden.»

I förbigående vill jag erinra om det anmärkningsvärda förhållandet, huru som löneregleringskommitténs ifrågavarande för hela civilförvaltningen så betydelsefulla betänkande icke på sedvanligt sätt enligt grundlagens bud utsändes till de därav berörda verken för yttrande, icke ens till statskontoret, som eljest plågar höras över alla löneregleringsfrågor.

Vid framläggande av proposition i ämnet till 1921 års riksdag, väsentligen i anslutning till löneregleringskommitténs förslag, yttrade dåvarande statsrådet och chefen för finansdepartementet i ifrågavarande hänseende följande:

»Särskilt synas mig befogade erinringar kunna framställas beträffande kommitténs förslag rörande den nuvarande s. k. andra normalgradens placering i det nya avlöningssystemet. I likhet med vad som skett för kommunikationsverken har kommittén föreslagit en tudelning av denna grad — sekreterargraden — varvid kommittén, såsom fallet är beträffande kommunikationsverken, till den 15:e lönegraden hänfört flertalet befattningar inom denna grupp, men icke ansett sig böra föreslå en placering av övriga till densamma hörande tjänster i högre lönegrad än den 16:e, under det att för kommunikationsverken den s. k. högre sekreterargraden hänförts till den 17:e lönegraden (sid. 37 ff.). Reservationsvis hava inom kommittén vissa yrkanden framställts, vilka gått ut på, dels att de av kommittén till den 16:e lönegraden hänförda tjänsterna bort i stället upptagas i den 17:e lönegraden, dels ock att man bort utgå från den 16:e lönegraden såsom den normala och därefter undersöka, vilka befattningar bort placeras i den 17:e och huruvida några befattningar bort hänföras till den 15:e lönegraden (sid. 174—177). Då jag i denna punkt tillstyrker en avvikelse från kommittémajoritetens förslag, sker det under intryck av det billiga och rättvisa i att härutinnan göra en mindre jämkning. Tager man i betraktande såväl den nuvarande relationen i avlöningshänseende mellan andragsgradstjänstemännen i centralförvaltningen, fränsett kommunikationsverkens styrelser, och motsvarande tjänstemän i kommunikationsverken som ock den nu rådande skillnaden i avseende å den dagliga tjänstgöringstidens längd mellan bemälda tjänstemannakategorier, finner man, att ett bifall till kommitténs förslag, skulle för den nuvarande andra normalgradens befattningshavare medföra en av de reala förhållandena i övrigt icke betingad avlöningsminskning. Dessa befattningshavare skulle nämligen vid bifall till förslaget komma att i verkligheten nedflyttas på ett lägre löneplan än de hittills in-

*Kungl. Maj:ts
proposition
till 1921 års
riksdag.*

tagit. Den synnerligen stora betydelse, som befattningshavare av denna grad äga inom förvaltningen såväl därutinnan, att de äro byråchefernas närmaste män och i många fall ställföreträdare, som ock därigenom, att de utgöra rekryteringsmaterialet för den högre råds- eller byråchefsggraden, måste ingiva vissa betänkligheter mot kommitténs ståndpunkttagande till sekreterargradens placering.

Enligt min mening synes det riktiga vara att — såsom reservationsvis inom kommittén framförts — utgå från 16:e lönegraden såsom den normala och därefter tillse, vilka befattningar äro av den natur, att de böra placeras i närmast lägre eller närmast högre grad. Att emellertid nu vidtaga en i detalj utförd omgruppering av denna grad torde på grund av svårigheten att överblicka eventuellt inträffade konsekvenser icke vara möjligt. Den på samma gång rättvisaste och mest ändamålsenliga anordningen synes mig därför vara den, att samtliga ifrågavarande befattningar nu hänföras till den 16:e lönegraden, varvid dock bör förutsättas, att en dylik åtgärd endast är att betrakta såsom en anordning tills vidare, och torde det få bliva en uppgift för den av kommittén föreslagna lönenämnden eller annan särskild beredning att efter närmare prövning föreslå en omgruppering, d. v. s. den nedflyttning av vissa tjänster till den 15:e och uppflyttning av vissa tjänster till den 17:e lönegraden, som kan finnas vara af förhållandena påkallad.»

I enlighet härmed avfattades Kungl. Maj:ts proposition i ämnet med de jämkningar i den föreslagna tjänsteförteckningen i förhållande till löne-regleringskommitténs förslag, som härav betingades.

Statsutskottets utlåtande (1921). I sitt över propositionen avgivna utlåtande yttrade statsutskottet i berörda avseende följande:

»Utskottet kan för sin del icke dela den av departementschefen angivna ståndpunkten. Att nu företaga en samfälld uppflyttning av samtliga ifrågavarande befattningar till den 16:e lönegraden och, under åberopande av att en dylik anordning endast är att betrakta som ett provisorium, sedermera eventuellt företaga en nedflyttning av vissa tjänster till den 15:e lönegraden, torde ej lämpligen låta sig göra. Men själva utgångspunkten för departementschefens uppfattning, nämligen att man borde utgå från den 16:e lönegraden som den normala, kan utskottet ej heller dela. Den nuvarande s. k. andra normalgraden tjänar som bekant till förebild för ett flertal olika lönetyper inom skilda grenar av statsförvaltningen. En placering av denna grad i den 16:e lönegraden skulle alltså medföra vittgående ekonomiska konsekvenser, på samma gång motsvarande krav skulle resas från kommunikationsverkens sida och, därest de bifölles, vålla en rubbning av det för dessa verk nyligen beslutade lönesystemet. Utskottet anser sig följaktligen böra i förevarande punkt tillstyrka löne-regleringskommitténs förslag.»

Vid statsutskottets yttrande förelåg följande reservation av herrar C. J. G. Swartz, H. F. Lamm, J. L. Widell, O. U. B. Olsson, S. E. J. Lübeck

och K. E. W. Söderhielm, vilka med instämmande av herr O. Bergqvist ansett, att utskottets yttrande beträffande tjänstegradernas placering på avlönings-skalan i nu förevarande avseende bort hava följande lydelse:

»Med hänsyn till den starka meningsskiljaktighet, som beträffande andra gradstjänstemännens placering yppat sig, torde det emellertid vara billigt, att man för de nuvarande tjänstemännen av denna grad så mycket som möjligt underlättar kvarstående å nu gällande stater, i den mån de kunna finna sådant med sin fördel förenligt. I detta avseende vill utskottet erinra därom, att löneregleringskommittén uttalat, att tillfällig löneförbättring icke borde tillkomma de tjänstemän, som anmält sig ej vara villiga att övergå på ny stat, och i anslutning till denna uppfattning i § 36 av avlöningsreglementet intagit bestämmelse om att dessa tjänstemän skola bibehållas vid dem enligt gällande ordinarie stat tillkommande avlöningsförmåner. Beträffande andragradstjänstemännen kan utskottet, ur ovan antydda synpunkt, icke dela denna kommitténs uppfattning, utan anser att tillsvidare och in till dess riksdagen annorledes beslutar tillfällig löneförbättring bör fortfarande tillkomma dem av dessa tjänstinnehavare, som komma att kvarstå på nuvarande stater.»

Riksdagen beslöt i enlighet med statsutskottets utlåtande i den fråga det här gäller. 1921 års riksdags beslut.

Sedan Kungl. Maj:t den 30 september 1921 anbefallt allmänna civilförvaltningens lönenämnd att till utredning upptaga frågan om de dåvarande andragradsbefattningarnas placering i det av 1921 års riksdag antagna nya lönesystemet, men ännu under tiden för 1923 års riksdag intet resultat av ifrågavarande utredning förelåg, hemställde i skrivelse till Kungl. Maj:t den 15 april 1923 styrelsen för statsförvaltningens tjänstemannaförening, vilken förening omfattar tjänstemän tillhörande statsdepartementen och de centrala civila ämbetsverken, att den redan av 1902 års löneregleringskommitté förutsatta utredningen snarast möjligt måtte verkställas och i så god tid slutföras, att resultatet av densamma kunde i samband med statsverkspropositionen överlämnas till 1924 års riksdag. Styrelsens för statsförvaltningen tjänstemannaförening skrivelse april 1923.

Styrelsen erinrade bland annat därvid, hurusom det av departementschefen påpekade förhållandet, att kommittéförslagets bestämmelser ifråga om andra gradstjänstemännens placering i det nya lönesystemet skulle för dem medföra löneminskning, kommit därigenom att dessa tjänstemän i och med övergången till den nya staten erhålla dyrtidstillägg efter de för nyreglerade verk stadgade grunder, att framstå i ännu skarpare dager. Erfarenheten hade nämligen visat, att tjänstemännen i andra lönegraden vid övergången till den nya staten och vid tillämpning av de ändrade grunderna för dyrtidstilläggets utbetalning i många fall i verkligheten icke erhållit någon som helst löneförhöjning och ännu mindre någon kompensation för den i sammanhang med löneregleringen föreskrivna utsträckningen av den dagliga arbetstiden på tjänsterummet för befattningshavare från sex till sju timmar.

Nödvändigheten av en dylik kompensation framstode alldeles tydligt, enär förlängningen av arbetstiden i många fall minskat eller helt och hållet utslutit möjligheterna för vederbörande befattningshavare att genom arbete på annat håll, vilket förut stått honom till buds, bereda sig ökad tillgång för sitt och sin familjs uppehälle. Att avlöningen efter den genomförda löne-regleringen i många fall icke uppgått till den avlöning, som till vederbörande förut utgått, visade sig därav, att åtskilliga tjänstemän i förutvarande andra lönegraden tillerkänts personligt dyrtidstillägg.

Allmänna civilförvaltningens lönenämnds utredning nov. 1923.

Såsom omnämnes i det uttalande av herr statsrådet för finansdepartementet, som jag i början av denna motion refererat, har allmänna civilförvaltningens lönenämnd numera den 9 november 1923 till Kungl. Maj:t avgivit utredning i ifrågavarande hänseende.

Enligt vad jag inhämtat har den av lönenämnden verkställda utredningen resulterat i en hemställan, innefattande att av de före 1921 års lönereglering befintliga andragsradstjänster och därmed genom löneregleringen likställda befattningar, vilka gjorts till föremål för nämndens föreliggande undersökning, inalles utgörande 180, tvenne befattningar föreslagits att uppflyttas till lönegrad B 17 och 69 till lönegrad B 16, under det att 107 befattningar föreslagits att bibehållas i lönegrad B 15 och 2 befattningar föreslagits till nedflyttning, varav 1 till lönegrad B 14 och 1 till lönegrad B 13.

Såsom framgår av den av lönenämnden lämnade motiveringen, har nämndens hemställan om andragsradsbefattningarnas bibehållande för närvarande i lönegrad B 15 beträffande sådana befattningar inom flera ämbetsverk haft sin grund i den omständigheten, att frågor föreläge rörande omorganisation av ifrågavarande ämbetsverk, såsom beträffande arméförvaltningen, marinförvaltningen, riks försäkringsanstalten, pensionsstyrelsen och kontrollstyrelsen, varjämte nämnden själv i sin skrivelse väckt förslag om utredning angående viss omorganisation av skolöverstyrelsen och på den grund icke funnit sig böra för närvarande tillstyrka en uppflyttning i lönegrad av vissa förutvarande andragsradstjänster i nämnda ämbetsverk.

Styrelsens för statsförvaltningens tjänstemannaförening skrivelse dec. 1923.

I en med anledning av lönenämndens utredning till Kungl. Maj:t avlåten skrivelse den 4 december 1923 har styrelsen för statsförvaltningens tjänstemannaförening anfört bland annat följande:

»Styrelsen vågar då uttala sin livliga förhoppning om att Eders Kungl. Maj:t utan hinder av rådande statsfinansiella läge måtte i proposition till 1924 års riksdag framlägga de förslag om de förutvarande andragsradsbefattningarnas placering i det nya lönesystemet, vartill ifrågavarande utredning och förslag må befinnas föranleda. Styrelsen tillåter sig erinra därom, att löneregleringskommitténs åtgärd att till följd av den korta tid, som kommittén ansåg sig hava för sin utredning om den nya löneregleringen i det hela, icke förebringa slutlig utredning i fråga om samtliga dåvarande andragsradsbefattningars placering i det nya lönesystemet torde hava varit den egentliga orsaken till den utgång, som förevarande frågas behandling erhöill

vid 1921 års riksdag. Ett uppskjutande av frågans förnyade framläggande till riksdagen skulle innebära ett ytterligare uppskov med verklig lönereglering för de förutvarande andragsgradsbefattningarna utöver den tid av de två och ett halvt år, som vid nästkommande budgetårs början kommer att hava förflutit efter löneregleringens ikraftträdande den 1 jan. 1922.»

»Styrelsen, som givetvis anser sig böra till Eders Kungl. Maj:t anföra endast allmänna synpunkter i nu ifrågavarande ämne, finner sig emellertid icke böra underlåta att såsom sin mening framhålla, att det syntes vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att samtliga innehavare av andragsgradstjänster, som enligt Eders Kungl. Maj:ts fullmakter voro innehavare av sådana befattningar före den nya löneregleringens ikraftträdande den 1 januari 1922 och vilka icke såsom förste kanslisekreterare m. fl. befattningshavare redan vid 1921 års lönereglering placerades i lönegrad B 16, måtte, i den mån de av dem innehavda befattningar icke nu anses böra i lönegrad B 16 eller i högre lönegrad placeras, genom deras uppförande å övergångsstat i lönegrad B 16 i vederbörande verks tjänsteförteckningar erhålla den ställning, som såväl i ekonomiskt hänseende som med hänsyn till placeringen i lönesystemet närmast motsvarar deras av dem förut innehavda genom Eders Kungl. Maj:ts fullmakter tillförsäkrade tjänsteställning. Såsom ett särskilt skäl härför vill styrelsen framhålla, hurusom det givetvis i många fall kommit att bero på mer eller mindre tillfälliga omständigheter, huruvida vederbörande befattningshavare efter sin ofta till mer än ett verk förlagda extraordinarietjänstgöring kommit att befordras i det ena eller andra ämbetsverket och hurusom ifrågavarande befattningshavare med avseende å sin ställning före den nya löneregleringen voro i avlöningshänseende fullt likställda. Hade den nu alltjämt föreslagna uppdelningen av förutvarande andragsgradsbefattningar å huvudsakligen lönegraderna B 16 och B 15 tidigare förelegat, har man skäl antaga, att flera nuvarande innehavare av dessa till lönegrad B 15 alltjämt föreslagna befattningar skulle begagnat tillfälle att söka transport till enahanda befattning i lönegrad B 16 i annat ämbetsverk.»

Vidare uttalar styrelsen, »att det synes under alla förhållanden innebära en synnerlig orättvisa, att enskilda tjänstinnehavare i anledning av uppkomna frågor om vederbörande verks organisation skola i avvaktan på de olika omorganisationsfrågornas lösning bliva försatta i en i avlöningshänseende sämre ställning än sina kolleger i andra ämbetsverk, vilka icke för närvarande äro föremål för omorganisationsförslag.»

Såsom av ovan intagna historik tydligt framgår, har frågan om det slutliga ordnandet av förevarande befattningshavares löneförhållanden förhalats på ett sätt, som gör, att statsmakternas orättvisa behandling av dessa befattningshavare kommit att framstå i en än mera upprörande dager.

Då det är nogsamnt känt och vittnat, hurusom statstjänare i allmänhet jämväl under fredskrisåren haft det ekonomiskt svårt, så torde det ligga i öppen dag, hur än mera hårt prövad den grupp av statens befattningshavare måste hava blivit, vars placering i lönesystemet i jämförelse med övrigas redan från början varit för låg.

Det synes mig för den skull, som om det borde vara en för riksdagen bjudande plikt att här ingripa och omedelbart vidtaga sådan rättelse, som på frågans nuvarande ståndpunkt är möjlig, d. v. s. en provisorisk anordning i en eller annan form.

I sådant hänseende synes mig den utvägen närmast till hands liggande, att samtliga innehavare av förutvarande andragsgradstjänster, som enligt Kungl. Maj:ts fullmakter voro innehavare av sådana befattningar före den nya löneregleringens ikraftträdande den 1 januari 1922 och vilka icke såsom förste kanslissekreterare m. fl. befattningshavare redan vid 1921 års lönereglering placerades i lönegrad B 16, måtte genom deras uppförande å övergångsstat i lönegrad B 16 i vederbörande verks tjänsteförteckningar erhålla den ställning, som såväl i ekonomiskt hänseende som med hänsyn till placeringen i lönesystemet närmast motsvarar deras av dem förut innehavda genom Kungl. Mat:s fullmakter tillförsäkrade tjänsteställning.

Då det icke varit mig möjligt att förebringa en detaljerad ekonomisk utredning beträffande storleken av de kostnader för statsverket, som ett bifall till min nedanstående hemställan skulle föranleda, så vågar jag förutsetta, att dylik utredning kommer till stånd genom vederbörande utskotts försorg. Emellertid torde dessa kostnader kunna beräknas approximativt till högst cirka 180,000 kronor för år, med frånseende av dyrtidstillägg, vid det förhållandet att lönenämnden uppgivit ifrågavarande befattningars antal till 180 samt att löneskillnaden mellan lönegraderna B 15 och B 16 uppgår till cirka 1,000 kronor.

I anslutning till det anförda tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att samtliga innehavare av befattningar i lönegrad B 15 vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande civila statsförvaltningen, vilka före ikraftträdandet den 1 januari 1922 av 1921 års lönereglering enligt Kungl. Maj:ts fullmakter voro innehavare av dåvarande andragsgradstjänster, måtte från och med den 1 juli 1924 räknat uppföras å övergångsstat i lönegrad B 16 i vederbörande verks tjänsteförteckningar.

Stockholm den 21 januari 1924.

H. Kinnmansson.